ნარცისიზმსა და დეპრესიას შორის კავშირი: მენტალიზაციის გამაშუალებელი როლი

დეა ჯიაძე

სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტზე კლინიკური ფსიქოლოგიის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად

კლინიკური ფსიქოლოგიის პროგრამა

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ქეთევან მაყაშვილი, პროფესორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2021

განაცხადი

როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

დეა ჯიაძე

18.06.2021

მადლობა

მსურს გულწრფელი მადლობა გადავუხადო ჩემი თემის ხელმძღვანელს - ქეთევან მაყაშვილს, რომელიც სამაგისტრო ნაშრომის დამუშავებისა და მისი შექმნის განმავლობაში მხარს მიჭერდა და მაძლევდა პროფესიულ რჩევებს. მისი ჩართულობისა უკუკავშირების შედეგად, შევძელი მეწარმოებინა კვლევა, გავცნობოდი ძალიან მნიშვნელოვან ლიტერატურასა და კიდევ უფრო გამეღრმავებინა ჩემი ცოდნა საკითხთან მიმართებით.

აბსტრაქტი

ნარცისიზმი ერთერთი ფართოდ განხილული და მნიშვნელოვანი კონსტრუქტია, რომელიც როგორც თეორიული, ასევე ემპირიული მიმართულებით, სულ უფრო და უფრო დიდ ინტერესს აღძრავს ფსიქოლოგიის სხვადასხვა დისციპლინაში. ნარცისიზმისა და დეპრესიის ურთიერთმიმართება ჯერ კიდევ ბუნდოვანია, შესაბამისად მწირია ინფორმაცია მათ შორის არსებული კავშირის ამხსნელი მექანიზმების შესახებ. აქედან გამომდინარე, აღნიშნული კვლევა მიზნად ისახავს გასხეს პასუხი კიხვას თუ როგორ არის სუბკლინიკური ნარცისიზმის განზომილები დაკავშირებული დეპრესიასთან; როგორი მიმართებაა ნარცისიზმსა და მენტალიზაციის, რეფლექსიური ფუნქციონირების განზომილებებს შორის და აქვს თუ არა დეპრესია-ნარცისიზმის კავშირში რეფლექსიურ ფუნქციონირებას გამაშუალებელი ეფექტი.

კვლევაში მონაწილეობდა 176 პირი, რომელთა ასაკიც 18-84 წლამდე იყო. კვლევისთვის გამოყენებულ იქნა 4 კითხვარი: ნაცისიზმის განზომილებების შესაფასებლად შეირჩა ორი კითხვარი: ერთი, ნარცისიზმის მოწყვლადი და გრანდიოზული ფორმებისთვის - ნარცისიმის ხუთფაქტორინი მოდელის კითხვარი (Five Factor Narcissism Inventory, FFNI), გრანდიოზული ნარცისისზმის განზომილებებისათვის გამოიყენებოდა ნარცისული აღფრთოვანებისა და მეტოქეობის კითხვარი(Narcissistic Admiration and Rivalary Quesionnaire, NARQ), მენტალიზაციის უნარის გასაზომად - რეფლექსიური ფუნქციონირების კითხვარის მოკლე ფორმა(Reflective Functioning Questionnaire, RFQ) და ბეკის დეპრესიის კითხვარი (BDI). მონაცემთა ანალიზის შედეგად, დაგინდა პოზიტიური კავშირი მოწყვლად ნარცსისიზმსა და დეპრესიას შორის,მაშინ როდესაც გრანდიოზუილი ნარცისიზმის კავშირი სტატისტუკურად მნიშვნელოვანი არ აღმოჩნდა, თუმცა გამოიკვეთა მისი ცალკეული განზომილების როგორც დადებითი, ასევე უარყიფითი კავშირი დეპრესიასთან მიმართებით. ასევე, გამოიკვეთა ნარცისიზმის ცაკლეული ფორმების კავშირი მენტალიზაციის უნარის მაჩვენებელთან. მედიაციური ანალიზის საფუძველზე, შეგვიძლია ვიმსჯელოთ, რომ ნარცისიზმის ფორმებსა და დეპრესიას შორის ურთიერთკავშირში მნიშვნელოვან მედიაციურ როლს თამაშობს მენტალიზაციის უნარი.

საძიებო სიტყვები: დეპრესია, ნარცისიზმი, მენტალიზაცია, რეფლექსიური ფუნქციონირება

Abstract

Narcissism is one of the most widely discussed and important constructs that, both theoretically and empirically, is generating growing interest in various disciplines of psychology. The link between narcissism and depression is still unclear, and much less is known about the mechanisms that explain the link between the two. Thus, this study aims to answer the following questions: how the simensions of subclinical narcissism is associated with depression; How is narcissism related to dimensions of reflexive functioning, and does reflexive functioning have a mediating effect on the relationship between depression and narcissism?

Total 176 adults, aged 18 to 84 participated in the sresearch. For the study, 4 questionnaires were used: to assess the dimensions of narcissism, two questionnaires were selected: one for vulnerable and grandiose forms of narcissism - the five-factor narcissism questionnaire (FFNI) . the second one is (NARQ) to capture the narcissistic admiration and rivalry dimensions of narcissism, to measure the ability to mentalize, was used - a short form of the reflective functioning questionnaire (RFlective Functioning Questionnaire (RFQ) and Beck Depression Inventory (BDI)). Data analysis revealed a positive association between vulnerable narcissism and depression, while the relationship between grandiose narcissism was not statistically significant, although there were both positive and negative associations between its individual dimensions and depression. It has also been found that various forms of narcissism are associated with an indicator of mental ability. Based on mediation analyses, we can conclude that mentalizing capacity plays an important mediating role in the relationship between various dimensions of narcissism and depression.

Keywords: Narcissism, Depression, Mentalisation, Reflective functioning, Narcissistic Rivalry, Narcissistic admiration.